EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

15. detsember 2005 *

Kohtuasjas C-86/03,

mille esemeks on EÜ artikli 230 alusel 26. veebruaril 2003 esitatud tühistamishagi,

Kreeka Vabariik, esindajad: P. Mylonopoulos ja A. Samoni-Rantou, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: M. Konstantinidis ja G. Valero Jordana, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

keda toetab:

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: S. Kyriakopoulou ja B. Hoff-Nielsen,

menetlusse astuja,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja), M. Ilešič ja E. Levits,

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: asekohtusekretär H. von Holstein,

arvestades kirjalikus menetluses ja 28. aprilli 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 16. juuni 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Kreeka Vabariik palub oma hagiavaldusega tühistada komisjoni 17. detsembri 2002. aasta otsus 2003/3/EÜ Kreeka taotluse kohta lubada osal oma territooriumist kasutada raskeid kütteõlisid, mille maksimaalne väävlisisaldus on kuni 3% massist (EÜT 2003 L 4, lk 16; edaspidi „vaidlustatud otsus"). Teise võimalusena palub ta Euroopa Kohtul EÜ artikli 241 alusel jätta kohaldamata nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/32/EÜ, mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes ja millega muudetakse direktiivi 93/12/EMÜ (EÜT L 121, lk 13; ELT eriväljaanne 13/12, lk 7; edaspidi „direktiiv").

Õiguslik ja faktiline raamistik

Direktiiv

2 EÜ asutamislepingu artikli 130s (muudetuna EÜ artikkel 175) alusel vastu võetud direktiivi artikli 1 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on vähendada teatavate vedelkütuste põletamisel tekkivaid vääveldioksiidiheitmeid ning sel teel nõrgendada kõnealuste heitmete kahjulikku toimet inimestele ja keskkonnale.

2. Teatavate toornaftast saadud vedelkütuste põletamisel tekkivate vääveldioksiidiheitmete vähendamine saavutatakse siis, kui kõnealuste kütuste kasutamise tingimuseks liikmesriikide territooriumil kehtestatakse nende väävlisisalduse piirmäärad.

[...]"

3 Vastavalt direktiivi artikli 3 lõigetele 1, 2 ja 5:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et alates 1. jaanuarist 2003 ei kasutata nende territooriumil raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus ületab 1,00% massist.

2. Kui täidetakse vääveldioksiidi õhukvaliteedi standardeid, mis on sätestatud direktiivis 80/779/EMÜ [...] või mis tahes teises ühenduse õigusaktis, millega tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse need standardid, ja täidetakse muid asjakohaseid ühenduse sätteid ning kui heitmed ei põhjusta kriitiliste saastekoormuste ületamist üheski liikmesriigis, võib liikmesriik lubada kasutada kogu oma territooriumil või mõnes selle osas raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus on 1,00–3,00% massist. Seda lubatakse ainult seni, kuni liikmesriigi heitmed ei põhjusta kriitiliste saastekoormuste ületamist mis tahes liikmesriigis.

[...]

5. Kui liikmesriik kasutab lõikes 2 osutatud võimalusi, teatab ta sellest vähemalt 12 kuud varem komisjonile ja avalikkusele. Komisjonile tuleb esitada piisavalt teavet, et ta saaks hinnata, kas lõikes 2 osutatud kriteeriumid on täidetud. Komisjon teavitab teisi liikmesriike.

Komisjon tutvub kavandatavate meetmetega kuue kuu jooksul alates liikmesriigi esitatud teabe saamisest ja teeb vastavalt artiklis 9 sätestatud korrale otsuse, mille ta edastab liikmesriikidele. Asjaomaste liikmesriikide poolt komisjonile esitatud teabe alusel vaadatakse see otsus iga kaheksa aasta järel läbi artiklis 9 sätestatud korras."

4 Direktiivi artikli 2 punkti 6 kohaselt tuleb selle otsustamisel võtta arvesse „kriitiline saastekoormus — kvantitatiivne hinnang ühe või mitme saasteainega kokkupuute kohta, [millest allpool puudub] vastavalt praegustele teadmistele [...] märkimisväärne kahjulik toime keskkonna tundlikele osadele". [täpsustatud tõlge]

5 Direktiivi artikkel 9 kehtestab:

„Komisjoni abistab liikmesriikide esindajatest koosnev nõuandekomitee, mille eesistujaks on komisjoni esindaja.

Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse, vajaduse korral hääletades.

Arvamus protokollitakse; lisaks sellele on igal liikmesriigil õigus taotleda oma seisukoha protokollimist.

Komisjon võtab komitee esitatud arvamust arvesse täiel määral. Komisjon informeerib komiteed, mil viisil komitee arvamust on arvestatud."

Vaidlustatud otsus

6 Vaidlustatud otsuse põhjendustest selgub, et see võeti vastu järgmise menetluse tulemusena.

7 17. detsembril 2001 taotles Kreeka Vabariik direktiivi artikli 3 lõike 2 alusel komisjonilt luba kasutada kogu oma territooriumil peale Atika nõo raskeid kütteõlisid, mille maksimaalne väävlisisaldus on kuni 3% massist (kolmas põhjendus).

8 23. jaanuaril 2002 nõudis komisjon Kreeka ametiasutustelt täiendavat teavet, mille ta sai 19. veebruaril 2002. Sama aasta 4. juunil muutis Kreeka valitsus oma taotlust, paludes teha aastani 2008 kehtiv ajutine erand tingimusega see ülejäänud ajavahemiku osas uuesti läbi vaadata (neljas põhjendus).

9 Seitsmenda põhjenduse kohaselt viitas Kreeka Vabariik asjaolule, et tema panus väävli sadestumisse ja happesuse kriitiliste saastekoormuste ületamisse teistes liikmesriikides on peaaegu olematu. Väävli sadestumisest Itaalias tunnistas ta omaks 1%.

10 Komisjon palus abi õhusaasteainete kauglevi seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammilt (edaspidi „EMEP"). Selle tulemusena analüüsis Norra meteoroloogiainstituut (Meteorological Synthesizing Centre-West, edaspidi „instituut") põhjalikult Kreeka panust väävli sadestumisse ja seda eriti Itaalias, kus happesuse kriitilise saastekoormuse ületamist on registreeritud 5% hapestumise suhtes tundlikes ökosüsteemides (kaheksas põhjendus).

11 2002. aasta 22. veebruari ja 22. märtsi aruannetes esitatud analüüsi tulemustest selgub, et Kreeka heitmed põhjustavad happesuse kohta kehtestatud kriitilise saastekoormuse ületamist vähemalt kuues võrgustiku punktis, kus on täheldatud kriitilise saastekoormuse ületamist. Nendes punktides ei ületa Kreeka osa 0,5%, millest EMEP järeldas, et analüüs kinnitab arvutusi, mis omistavad Kreeka Vabariigile väävli sadestumisest Itaalias 1% (üheksas ja kümnes põhjendus).

12 Direktiivi artiklis 9 sätestatud nõuandekomitee (edaspidi „nõuandekomitee") pidas oma esimese koosoleku 15. aprillil 2002. Mainitud komitee avaldas sellel koosolekul toetust komisjoni eelnõule jätta Kreeka valitsuse taotlus rahuldamata.

13 Üheteistkümnenda põhjenduse kohaselt taotles mainitud valitsus 5. juulil 2002, et komisjon vaataks tema taotluse uuesti läbi, kuna eelnevalt esitatud teatis ei olnud täielik ja ta soovis juuli lõpuks esitada täiendava teabe. 15. juuli 2002. aasta kirjas palus komisjon Kreeka ametiasutustel esitada lubatud teave nii kiiresti kui võimalik ja märkis, et direktiivi artikli 3 lõikes 5 sätestatud tähtaeg hakkab kulgema alates selle teabe kättesaamisest.

14 30. juulil 2002 esitasid Kreeka ametiasutused andmed Kreeka 2000. aasta vääveldioksiidiheitmete kohta ja tegid ettepaneku võtta need andmed aluseks taotluse läbivaatamisel. 3. oktoobril 2002 esitasid samad ametiasutused värske hinnangu Itaalia ökosüsteemide kaitstuse taseme kohta, milles oli arvestatud Kreeka panusega happesuse kohta kehtestatud kriitilise saastekoormuse ületamisse (kaheteistkümnes põhjendus).

15 Kolmeteistkümnendast põhjendusest nähtub, et EMEP, keda toetab kriitiliste saastekoormuste ja -tasemete kartograafia koordineerimise keskus (edaspidi „CCE"), kinnitas eelnevat järeldust, mille kohaselt Kreeka vääveldioksiidiheitmed, nii nagu Kreeka Vabariik tegi need teatavaks aastal 2000, põhjustavad Itaalias happesuse kohta kehtestatud kriitilise saastekoormuse ületamist. Nende tulemuste kokkuvõte on esitatud 19. novembri 2002. aasta aruandes, mis tõestab väljaspool põhjendatud kahtlust, et Kreeka heitmed põhjustavad liigset sadestumist, mis ületab hapestumise kriitilisi saastekoormuseid teistes liikmesriikides, eriti Itaalias.

16 Arvestades teavet, mille Kreeka Vabariik esitas välisõhu kvaliteedi kohta ja EMEP-i koostatud analüüsi Kreeka panuse kohta kriitiliste saastekoormuste ületamisse, mida kinnitas CCE, otsustas komisjon keelduda Kreeka Vabariigi taotletud erandi tegemisest, kuna kriitilise saastekoormuse ületamist puudutav tingimus ei olnud täidetud (neljateistkümnes põhjendus).

17 Viimasena selgub viieteistkümnendast põhjendusest, et vaidlustatud otsus on kooskõlas arvamusega, mille nõuandekomitee esitas 10. detsembril 2002 toimunud koosolekul.

Poolte nõuded

18 Kreeka Vabariik palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— otsustada EÜ artikli 241 alusel, et juhul, kui direktiivi tõlgendus, mida toetab komisjon, osutub õigeks, ei ole direktiiv kohaldatav;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

19 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Kreeka Vabariigilt.

20 Euroopa Kohtu presidendi 10. septembri 2003. aasta määrusega lubati komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuda Euroopa Liidu Nõukogul. Viimane palub

Euroopa Kohtul jätta Kreeka Vabariigi nõue mitte kohaldada direktiivi EÜ artikli 241 alusel vastuvõetamatuse tõttu rahuldamata ja mõista kohtukulud välja hagejalt.

Hagi

21 Kreeka Vabariik esitab oma tühistamishagi toetuseks sisuliselt neli väidet, mille kohaselt on vastavalt rikutud kaitseõigust, direktiivi artikli 3 lõiget 2, õiguspärase ootuse põhimõtet ja proportsionaalsuse põhimõtet.

Esimene väide, mis tuleneb kaitseõiguse rikkumisest

Poolte argumendid

22 Kreeka valitsus märgib, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt on kaitseõiguse tagamine ühenduse õiguse üldpõhimõte. Huvitatud poolt peab enne otsuse vastuvõtmist teavitama selliselt, et tal oleks mõistlikult aega oma kaitse ettevalmistamiseks, mis tähendab, et tuleb edastada tema vastu esitatud etteheidete täpne ja täielik kokkuvõte ning täpsustada asjaolusid ja kaalutlusi, millel otsus peab rajanema. Käesolevas asjas, eriti seoses menetlusega, mis toimus nõuandekomitees komitee 10. detsembril 2002. aasta koosolekul, seda ei tehtud.

23 Esiteks saadeti selle koosoleku kutse ja komisjoni otsuse eelnõu, samuti dokumendid, millele see institutsioon oma otsuses tugines, liikmesriikide delegatsioonidele vastavalt alles kolmapäeval, 4. detsembril 2002 kell 14.30 ja järgmise päeva hommikul umbes kell 11, mis jättis Kreeka valitsusele oma kaitse ettevalmistamiseks aega kaks täistööpäeva. Seetõttu ei pidanud nõuandekomitee kinni oma töökorra eelnõus seatud tähtaegadest, mille järgi oleks koosolekukutse koos kõigi töödokumentidega tulnud saata vähemalt 14 päeva enne koosolekut, välja arvatud kiireloomuliste küsimuste korral, kui kavandatavaid meetmeid tuleb kohaldada kohe, mille puhul on tähtaega vähendatud viiele päevale enne koosoleku kuupäeva. Antud juhul ei olnud kiirmenetluse kasutamine mitte millegagi õigustatud.

24 Teiseks puudus nõuandekomiteele esitatud dokumentide hulgast komisjoni keskkonna peadirektoraadi 10. detsembri 2002. aasta teatise täiendus (edaspidi „10. detsembri 2002. aasta teatis"), milles see institutsioon tunnistas, et Kreeka panus kriitiliste saastekoormuste ületamisse teistes liikmesriikides võib sõltuda analüüsis kasutatud matemaatilistest mudelitest.

25 Kolmandaks muudeti 2002. aasta 15. aprilli koosoleku ja 10. detsembri koosoleku toimumise vahel oluliselt nõuandekomitee koosseisu. Ainult kaks liiget võtsid osa mõlemast koosolekust. Kreeka valitsuse arvates ei olnud teisel koosolekul osalenud liikmetel võimalik täielikult mõista arutluse all olnud asjaolusid, mistõttu menetlus on kehtetu ka sellel põhjusel.

26 Neljandaks esitati nõuandekomitee 10. detsembri 2002. aasta koosoleku protokoll Kreeka ametiasutustele märkuste tegemiseks alles 20. detsembril 2002 ehk kolm päeva pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, kusjuures see protokoll sisaldas ebatäpsuseid ja/või oli sealt välja jäetud midagi sisulist, mis puudutas otseselt eriti EMEP-i esitatud andmeid. Samas pidid töökorra eelnõu kohaselt kõik võimalikud

vaidlused olema lahendatud ja olema sellisel juhul lisatud protokollile lisana, et komisjonil oleks enne oma otsuse tegemist täielik ülevaade erinevatest arvamustest. See vastab veelgi enam tõele, kui arvestada, et komisjon peab nõuandekomitee esitatud arvamust arvesse võtma täiel määral.

27 Komisjon väidab, et direktiivi artikli 3 lõikes 5 ettenähtud menetlust alustatakse liikmesriigi taotlusel ja, nagu nähtub otsesõnu ka kõnealusest sättest, on tal selles taotluses võimalik igati väljendada oma seisukohti otsuse kohta, mille vastuvõtmist ta taotleb. Tuginedes uutele andmetele, mis ta ise oli komisjonile esitanud, taotles Kreeka valitsus peale selle oma taotluse teistkordset läbivaatamist, ning selle ta ka saavutas. Sellise menetluse puhul ei ole võistlevuse põhimõte kohaldatav. Nendel asjaoludel ei ole kaitseõiguse rikkumise väide põhjendatud.

28 Igal juhul tuleb etteheited nõuandekomitee koosoleku kutse, koosseisu ja koosoleku protokolli sisu kohta tagasi lükata.

29 Komisjon märgib selle kohta, et peale Kreeka ametiasutuste 2002. aasta juuni taotlust komisjoni seisukoht uuesti läbi vaadata, saatis viimane neile 4. detsembril 2002 koosolekukutse, päevakorra ja otsuse parandatud eelnõu ning järgmisel päeval valitsuse esitatud teabe teadusliku hinnangu, st viis päeva enne koosoleku kuupäeva, 10. detsembril 2002, nagu näeb ette komitee töökorra eelnõu. Kiireloomulisust põhjendas eriti asjaolu, et otsus pidi jõustuma 1. jaanuariks 2003. Kreeka ametiasutustel oli võimalik oma vastuargumente esitada kirjalikult 10. detsembri 2002. aasta koosolekul.

30 Mis puudutab 10. detsembri 2002. aasta teatist, siis see on sisedokument, mis koostati pärast mainitud päeval toimunud koosolekut ja see ei sisalda uut teavet, mis oleks võinud muuta koosoleku käiku.

31 Nõuandekomitee koosseisu kohta tuleb märkida, et selle üle otsustavad liikmesriigid.

32 Nõuandekomitee koosoleku protokolli kohta esitatud väidetele vastab komisjon, et keegi ei vaielnud vastu liikmesriikide delegatsioonidele jagatud protokolli parandatud projektile ning teised märkused, mille Kreeka delegatsioon esitas 17. veebruaril 2003, ei puudutanud „olulisi ebatäpsuseid" ning nõuandekomitee seisukohta väljendab enamuse, mitte komitee vähemuse arvamus.

Euroopa Kohtu hinnang

33 Kreeka valitsuse esimese väite raames esitatud etteheited, nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 28, ei puuduta kõnealuse liikmesriigi kaitseõiguse põhimõtte kohaldamist tema suhetele komisjoniga, vaid puudutab tegelikult nõuandekomitee menetluse nõuetekohasust, mille tõttu ei ole vaja analüüsida, kas ja millises ulatuses on mainitud põhimõte kohaldatav sellisele menetlusele, nagu on ette nähtud direktiivi artikli 3 lõikes 5.

34 Mis puudutab esimest etteheidet, et ajavahemik nõuandekomitee koosoleku kokkukutsumise ja vastavalt 2002. aasta 4. ja 5. detsembril kättesaadud dokumentide saatmise ning 10. detsembril toimunud koosoleku vahel oli liiga lühike, siis tuleb märkida, et direktiivi artikkel 9 ei kohusta järgima konkreetset tähtaega koosolekukutse, päevakorra, meetmete eelnõude, mille kohta küsitakse arvamust, ja kõigi teiste töödokumentide saatmisel nõuandekomitee liikmetele enne koosoleku toimumist. See artikkel näeb üksnes ette, et viimane esitab oma arvamuse komisjoni esitatud kehtestatavate meetmete eelnõu kohta „tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest".

35 Vastupidi, komitee töökorra eelnõu, millele Kreeka valitsus oma etteheites toetub, nägi vaatamata sellele, et ta ei olnud jõustunud, vaieldamatult ette võimaluse vähendada kokkukutsumise ja töödokumentide saatmise tähtaega kiireloomuliste küsimuste korral viiele päevale.

36 Vastupidi kõnealuse valitsuse seisukohale oli antud küsimus kiireloomuline, kuna Kreeka ettevõtjad pidid enne 1. jaanuari 2003 teadma, kas nad võivad jätkata raskete kütteõlide kasutamist, mille väävlisisaldus ei vasta direktiivi artikli 3 lõike 1 nõuetele, kuna alates sellest kuupäevast kohustas direktiiv liikmesriike keelustama kõrgema kui 1% väävlisisaldusega raskete kütteõlide kasutamise.

37 Kokkuvõtteks, kuna Kreeka ametivõimud esitasid täiendava teabe, mida komisjon oli nõudnud, 3. oktoobril 2002 ja kuna EMEP-i aruande, mis tegi sellele teabele antud hinnangust kokkuvõtte, sai komisjon 21. novembril, siis tuli selleks, et enne 2002. aasta lõppu oleks saanud vastu võtta täiel määral komitee arvamusega arvestava komisjoni otsuse, kasutada lühendatud edastustähtaega.

38 Esimene etteheide ei ole seega põhjendatud.

39 Mis puudutab teist etteheidet selle kohta, et 10. detsembri 2002. aasta teatist ei esitatud nõuandekomitee liikmetele, et nad oleksid saanud sellel päeval toimunud nõuandekomitee koosolekuks valmistuda küllaldase põhjalikkusega, siis piisab tõdemisest, et Kreeka valitsus ei ole vaielnud vastu sellele, et tegemist on täielikult sisedokumendiga, mis koostati pärast mainitud koosolekut komisjoni otsuse vastuvõtmise käigus. Järelikult ei ole ka see etteheide põhjendatud.

40 Mis puudutab kolmandat etteheidet nõuandekomitee koosseisu muutmise kohta selle esimese ja teise koosoleku toimumise vahel, siis tuleb märkida, et vastavalt direktiivi artikli 9 esimesele lõigule on liikmesriikide esindajate nimetamine nõuandekomitee juurde täielikult liikmesriikide pädevuses, millest tulenevalt ei ole nad kohustatud ühte arvamusetaotlust arutavatele erinevatele koosolekutele saatma samasid inimesi.

41 Mis puudutab neljandat etteheidet, et 10. detsembri 2002. aasta koosoleku protokoll saadeti Kreeka delegatsioonile väidetavalt hilinemisega, siis tuleb kõigepealt rõhutada, et direktiivi artikli 9 kolmas ja neljas lõik näevad üksnes ette, et nõuandekomitee arvamus protokollitakse, et igal liikmesriigil on õigus taotleda oma seisukoha protokollimist ning et komisjon peab seda arvamust täiel määral arvesse võtma. Nõuandekomitee töökord, millele Kreeka valitsus oma etteheites toetub, kuid mis ei olnud jõustunud, näeb üksnes ette, et protokollid saadetakse mainitud komitee liikmetele 15 tööpäeva jooksul arvates koosoleku toimumise kuupäevast, pärast mida teavitavad liikmed eesistujat kirjalikult oma võimalikest märkustest, mis arutatakse nõuandekomitees läbi ja lisatakse protokollile, kui lahkarvamust ei suudeta lahendada.

42 Isegi kui oletada, et 10. juuli 2002. aasta koosoleku protokolli liikmesriikide delegatsioonidele saatmine kolm päeva pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist on menetlusnormide rikkumine, siis ei tooks selline rikkumine kaasa antud otsuse tühistamist, kuivõrd ei ole tuvastatud, kas sellise rikkumise puudumisel oleks antud otsuses, mis oli vastu võetud täielikus kooskõlas komitee arvamusega, võinud jõuda teistsuguse tulemuseni (vt selle kohta 25. oktoobri 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-465/02 ja C-466/02: Saksamaa ja Taani *v.* komisjon, EKL 2005, lk I-9115, punkt 37).

43 Nendel asjaoludel ei ole ka see etteheide põhjendatud.

44 Kuna ükski neljast etteheidetest, mis Kreeka valitsus esitas oma esimese väite toetuseks, ei ole põhjendatud, siis tuleb see väide tagasi lükata.

Teine väide, mis tuleneb direktiivi artikli 3 lõike 2 rikkumisest

Poolte argumendid

45 Kreeka valitsus väidab algusest peale, et Kreeka panus kriitiliste saastekoormuste ületamisse põhineb projektsioonil, mida ei ole mõõtmistega kontrollitud ning EMEP-i analüüsi tulemused ei kinnita, et teine tingimus direktiivi artikli 3 lõikes 2 sätestatud erandi tegemiseks ei ole täidetud. Vastupidi vaidlustatud otsuse kolmeteistkümnendas põhjenduses kinnitatule ei nähtu antud valitsuse arvates

EMEP-i 19. novembri 2002. aasta aruandest selgesti ega ole „väljaspool põhjendatud kahtlust", et Kreeka heitmetest põhjustatud liigne sadestumine ületab hapestumise kriitilist saastekoormust Itaalias. Selline kinnitus ei esine mainitud aruandes, vaid selle kaaskirjas ja peegeldab kirja autori ehk instituudi peadirektori isiklikku arvamust.

46 Direktiivi vastuvõtmise ajal hinnati EMEP-i 1997. ja 1998. aasta aruannetes Kreeka osa väävli sadestumises Itaalias nullile. Mis puudutab 2002. aasta osalust, mis on küll „olemas", aga „ebaoluline", siis jääb see EMEP-i ja komisjoni sellest ajast peale kasutava arvutusmeetodi alusel vahemikku 0,1–0,2%. Kui kohaldada praegu kättesaadavatele andmetele 1998. aastal kasutatud arvutusmeetodit, siis oleks Kreeka osa kriitilise saastekoormuse ületamises võrgustiku Põhja-Itaalia ruutudes 0%. Erandi tegemise mehhanism saab korralikult toimida vaid siis, kui lähtutakse sellest teaduslikust taustast, milles direktiiv vastu võeti ja tõlgendatakse erandi tegemise võimalust teavet, andmeid, mudeleid ja teaduslikke meetodeid silmas pidades, mida kasutati direktiivi vastuvõtmise menetluses.

47 Kreeka valitsus väidab ka seda, et kasutades 1998. aasta omast erinevat arvutusmeetodit, laiendab komisjon märgatavalt direktiivi kohaldamisala, mida ta ei saa teha järgimata menetlust, mis on ette nähtud EÜ artiklis 189c (nüüd EÜ artikkel 252) ja mille alusel direktiiv on vastu võetud.

48 Igal juhul ei saa niivõrd ebaoluline (vähem kui 0,5%) sadestumine selle sõna tehnilises tähenduses olla „põhjus" direktiivi artikli 3 lõike 2 tähenduses. Komisjon väidab aga vastupidi, et panus ületamise põhjustamisse ei pea olema oluline, vaid erandi tegemisest keeldumiseks piisab pelgalt selle panuse olemasolust. Direktiivi eesmärk on ühelt poolt ökosüsteemide kaitsmine vääveldioksiidiheitmete kahjulike tagajärgede eest. Teiselt poolt ilmneb kõnealuse sätte sõnastusest, et see puudutab

üksnes heitmeid, mis põhjustavad kriitiliste saastekoormuste ületamist piiritletud ökosüsteemides, millest tulenevalt peab taotluse rahuldamata jätmiseks olema tuvastatud väljaspool igasugust kahtlust, et sellest liikmesriigist lähtuv väävli sadestumine on määrava tähtsusega kriitilise saastekoormuse ületamises selles EMEP-i võrgustiku ruudus, kus on täheldatud taolise saastekoormuse ületamist.

49 Direktiivi järjekindlast tõlgendamisest tuleneb, et selle artikli 3 lõikes 2 sätestatud erandi andmisest võib keelduda vaid siis, kui kaitstud ökosüsteemide arv suureneb selle keeldumise tagajärjel. Erandi tegemise taotluse rahuldamata jätmine ei kaitse ühtegi kaitsmata ökosüsteemidest nendes kuues EMEP-i võrgustiku ruudus, milles on täheldatud kriitiliste saastekoormuste ületamist ja mida Kreekast pärineva vääveldioksiidi sadestumine võib puudutada. Taotluse rahuldamine aga ei põhjusta võrgustiku ruutudes asuvate kaitstud ökosüsteemide kaitse vähenemist.

50 Veelgi enam, komisjoni osundatud EMEP-i norm on matemaatiline mudel, millel ei ole olemas läve, millest allpool oleks teoreetiline sadestumine „tuvastamatu". Kreeka valitsuse arvates on vaja tagada erandite tegemise võimaluse tõhus kohaldamine, mille tähtsust rõhutab ka direktiiv. Komisjoni tõlgendus tähendaks seda, et erandile ei saaks tugineda ükski liikmesriik, kuna tema heitmed põhjustavad ühel või teisel moel sadestumist nende liikmesriikide piirkondades, kus ületatakse kriitilisi saastekoormuseid.

51 Komisjon väidab, et direktiiv osundab „põhjustamisele", ükskõik kas see on ebaoluline või oluline. Vastupidi mõistele „põhjustamine" ei kasuta direktiiv mõistet „tehniline sadestumine, mis on väiksem kui 0,5%". Mainitud põhjustamine ei pea olema ületamise suhtes otsustava tähtsusega; erandi tegemisest keeldumise õigustamiseks on piisav igasuguse põhjustamise tuvastamine. Komisjoni 12. märtsi

1997. aasta teatis nõukogule ja parlamendile KOM/97/088 (lõplik) ühenduse strateegia kohta võitluses hapestumise vastu (edaspidi „teatis hapestumise kohta"), millele on viidatud direktiivi üheksandas põhjenduses seoses direktiivi artikli 3 lõikes 2 sätestatud erandiga, ei kajasta kehtivat õigust, kuna nõukogu muutis teadlikult lõplikus vastuvõetud tekstis erandi tegemise tingimused rangemaks. Järelikult ei saa Kreeka valitsus oma väites sellele teatisele tugineda.

52 Kreeka panust kinnitavad värsked andmed, mis põhinevad teadusringkonna 30 viimase aasta jooksul atmosfääris aset leidvate kauglevi protsesside kohta kogutud üldistel teadmistel. Projektsioon on vajalik iga liikmesriigi panuse arvutamiseks direktiivi tähenduses. Instituut on parim teaduskeskus, kes oskab anda teavet ühest liikmesriigist pärineva vääveldioksiidi heitmete panuse kohta teises liikmesriigis täheldatud kriitiliste saastekoormuste ületamisse.

53 EMEP-i aruannete järeldustest selgub, et Kreeka heitmetest tingitud väävli sadestumine põhjustab teiste liikmesriikide territooriumil, eelkõige Itaalias, happesuse kriitiliste saastekoormuste ületamist. Vaidlustatud otsus tugineb andmetele 2000. ja 2001. aasta heitmete kohta. Kreeka panus väävli sadestumisse Itaalias on kahtlemata vähenenud, kuid ei ole siiski ebaoluline. Kolme liikmesriigi (Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Soome Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi) kohta on märgitud, et nende panus väävli sadestumisse Itaalias on null.

54 Komisjoni arvates ei muuda tema tõlgendus antud sätte tõhusust ja arvestab direktiivi sõnastuse ja eesmärgiga. Erandit võib kohaldada, kui seda taotleva liikmesriigi panus on null, kuna sadestumine on EMEP-i normi avastamispiiridest väiksem, või siis, kui teistes liikmesriikides ei esine kriitiliste saastekoormuste ületamist, kusjuures see hüpotees ei ole ei teoreetiline ega ka alusetu.

55 Viimasena rõhutab komisjon, et ta piirdus vaid direktiivi sätete kohaldamisega, mille tõttu ei ole eiratud ka EÜ artiklit 252.

Euroopa Kohtu hinnang

56 Sisuliselt vaidlustab Kreeka Vabariik oma argumentatsiooniga ühelt poolt tõlgenduse, mis komisjon on andnud direktiivi artikli 3 lõike 2 alusel erandi tegemise teisele tingimusele, mille kohaselt „heitmed ei põhjusta" kriitiliste saastekoormuste ületamist liikmesriikides, ja teiselt poolt hindamismeetodi, mida komisjon kasutas, et teha kindlaks selline põhjustamine ja järelikult ka kogu Kreeka päritolu väävli sadestumise panus kriitilise saastekoormuse ületamisse Itaalias.

57 Kreeka valitsuse argument, mis puudutab direktiivi artikli 3 lõikes 2 sätestatud kriitiliste saastekoormuste ületamise tingimuse tõlgendamist, tuleb tagasi lükata.

58 Kõnealuse artikli sõnastusest tulenevalt võib selliste raskete kütteõlide kasutamist, mille väävlisisaldus on 1–3% massist, lubada lisaks tingimusele, et täidetakse vääveldioksiidi õhukvaliteedi standardeid, mis on kinnitatud vastavate ühenduse õigusaktidega, tingimusel et vääveldioksiidi heitmed ei „põhjusta kriitiliste saastekoormuste ületamist" mõnes liikmesriigis, ilma et see säte täpsustaks selle põhjustamise olulisust või rolli mainitud ületamises. Sätte tekst ei anna kuidagi alust rõhutada järeldust, et erandi võib teha, kui panus ületamisse ei ole oluline või kui panus on tuvastatav, aga ei ületa kindlaksmääratud läve.

59 Direktiivi artikli 3 lõike 2 kitsendavat tõlgendamist toetavad lisaks reeglile, et erandeid tuleb tõlgendada kitsalt, ka direktiivi ettevalmistavad materjalid, millest nähtub, et nõukogu direktiivi ettepanekus oli komisjon pakkunud välja, et erandi võib teha juhul, kui panus piiriülesesse saastesse on „ebaoluline", aga nõukogu seadis direktiivis erandi tegemise tingimuseks, et heitmed „ei põhjusta" kriitiliste saastekoormuste ületamist, tegemata vahet, kas panus on märkimisväärne või mitte ja nõudmata, et see oleks konkreetse ületamise põhjustamises otsustava tähtsusega.

60 Direktiivi artikli 3 lõike 2 hispaania- ja itaaliakeelses versioonis on tõepoolest samas lauses täpsustatud, et heitmed ei tohi kriitiliste saastekoormuste ületamist liikmesriikides põhjustada „märkimisväärsel määral". Kuid antud täpsustus, nagu rõhutab ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 63, ei saa kaasa tuua mingeid tagajärgi, kuna teistes keeleversioonides seda täpsustust ei esine ja ka direktiivi hispaania- ja itaaliakeelses versioonis sätestab direktiivi artikli 3 lõike 2 teine lause, et erandit lubatakse seni, kuni liikmesriigi heitmed „ei põhjusta kriitiliste saastekoormuste ületamist" liikmesriikides, kordamata eelnevalt kasutatud väljendit „olulisel määral".

61 Eelnev järeldus ei muuda olematuks ka direktiivi artikli 3 lõike 2 kasulikku mõju, kuivõrd selliste raskete kütteõlide kasutamiseks, mille väävlisisaldus on 1–3% massist, võib erandi teha, nagu märgib komisjon, kui analüüside tulemused lubavad järeldada, et ei põhjustata kriitiliste saastekoormuste ületamist liikmesriikides või juhul, kui liikmesriikides ei täheldata enam kriitiliste saastekoormuste ületamist, mis võib eelkõige olla tingitud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivi 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta (EÜT L 309, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 299) rakendamisest.

62 Etteheite kohta, mis puudutab meetodit, mida EMEP ja komisjon kasutasid kriitiliste saastekoormuste ületamise põhjustamise hindamiseks, tuleb rõhutada, et vastupidi Kreeka valitsuse tõdemusele ei kohusta ükski direktiivi säte komisjoni kasutama kindlat hindamismeetodit ega, veelgi enam, kasutama peale direktiivi jõustumist sama meetodit kui see, millele tugineti direktiivi ettevalmistamisel.

63 Nendel asjaoludel ei saa komisjonile ette heita, et ta tugines instituudi analüüsi tulemustele, mis saadi kasutades hindamismeetodit, mille teaduslikku paikapidavust Kreeka valitsus ei kritiseeri.

64 Kokkuvõttes ei ole Kreeka valitsus suutnud tõestada, et värskete projektsioonide tulemused, mis põhinevad teadusringkonna 30 viimase aasta jooksul atmosfääris aset leidvate kauglevi protsesside kohta kogutud üldistel teadmistel, mida rõhutab ka instituudi peadirektori 19. novembri 2002. aasta kaaskiri, ei kinnita, et Kreeka oleks põhjustanud kriitiliste saastekoormuste ületamist Itaalias.

65 Vaidlustatud otsuse kolmeteistkümnendas põhjenduses sisalduv kinnitus, mille kohaselt on väljaspool põhjendatud kahtlust leidnud kinnitust, et Kreeka vääveldioksiidiheitmed põhjustavad hapestumise kriitiliste saastekoormuste ületamist teistes liikmesriikides ja eriti Itaalias ning mille kõnealused analüüsid teinud instituudi peadirektor esitas ka oma kirjas, on vastupidi Kreeka Vabariigi väidetule arvamus, mille ta esitas nende analüüside kohta peadirektori kohuseid täites. Seega ei kajasta see kinnitus mitte kirja autori isiklikku arvamust, vaid instituudi arvamust oma analüüside kohta.

66 Eelnevale tuleb lisada, et vaidlustatud otsus on igal juhul võetud vastu kooskõlas nõuandekomitee arvamusega, mille tõttu ühenduse kohus võib sellist otsust kontrollida vaid siis, kui on tegemist ilmse fakti- või õigusliku vea või võimu kuritarvitamisega (vt selle kohta 27. septembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 216/82: Universität Hamburg, EKL 1983, lk 2771, punkt 14).

67 Eeltoodud põhjustel võis komisjon direktiivi artikli 3 lõiget 2 ja EÜ artiklit 252 eiramata võtta vastu vaidlustatud otsuse, mis on kooskõlas nõuandekomitee arvamusega, tuginedes instituudi analüüsidele, mille kohaselt põhjustab Kreekast pärit sadestumine kriitilise saastekoormuse ületamist teatud Itaalia piirkondades; sellise otsuse võis vastu võtta isegi siis, kui see panus ei ületanud 0,5% kõnealusest väävli sadestumisest ja ei omanud kriitilise saastekoormuse ületamisel määravat tähtsust.

68 Nendel asjaoludel tuleb ka teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide, mis tuleneb õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumisest

Poolte argumendid

69 Kreeka Vabariik väidab, et tal tekkis õiguspärane ootus direktiivi artikli 3 lõike 2 alusel tehtavale erandile, eriti kui võtta arvesse teatist hapestumise kohta, mille komisjon esitas koos direktiivi esialgse ettepanekuga. See teatis andis selgesti alust loota, et kuna Kreeka Vabariik ei ole happesuse probleemi oluline põhjustaja, siis tuleb osa tema territooriumi suhtes teha kõnealune erand. Kreeka Vabariigi

õiguspärast ootust tugineda sellele erandit võimaldavale sättele tugevdas pealegi tõsiasi, et Kreekale omistatavat väävli sadestumist Itaalias ajavahemikul 1985–1996 hinnati direktiivi vastuvõtmise hetkel EMEP-i 1998. aasta aruande põhjal nullile.

70 Komisjon vastab, et nõukogu direktiivi ettepaneku väljatöötamise aluseks olnud ettevalmistavaid materjale ja teatist hapestumise kohta ei saa antud juhul lugeda konkreetseteks kinnitusteks, mis annavad hagejale põhjendatud lootuse. Direktiivi ettepanekuid muudetakse läbirääkimiste käigus sageli ning see leidis aset ka antud juhul.

Euroopa Kohtu hinnang

71 Iga ettevõtja, kelles institutsioon on tekitanud põhjendatud lootusi, võib tugineda õiguspärase ootuse põhimõttele. Peale selle ei takista miski ühel liikmesriigil tühistamishagi raames väita, et institutsioonide õigusakt kahjustab teatud ettevõtjate õiguspärast ootust (vt eelkõige 10. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-342/03: Hispaania *v.* nõukogu, EKL 2005, lk I-1975, punkt 47).

72 Ometigi ei saa aktsepteerida, et teatis, mille komisjon on esitanud koos direktiivi ettepanekuga, olgugi et seda on mainitud viimase põhjendustes, annaks alust õiguspärasele ootusele, et järgitakse selles mainitud suunda, kuna EÜ asutamislepingu artiklitest 189a (nüüd EÜ artikkel 250) ja 189c tuleneb, et komisjon võib igal

hetkel seda ettepanekut muuta ja nõukogu võib vastu võtta ettepanekut muutva akti (vt selle kohta eelkõige 5. oktoobri 1993. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-13/92–C-16/92: Driessen jt, EKL 1993, lk I-4751, punkt 33), mis juhtus käesolevas asjas nende tingimustega, mille täitmisel lubatakse kasutada raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus on suurem kui 1% massist.

73 Kuna vaidlustatud otsus õiguspärase ootuse põhimõtet ei eira, siis järelikult tuleb selle rikkumisest tulenev väide tagasi lükata.

Neljas väide, mis tuleneb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisest

Poolte argumendid

74 Kreeka valitsus kinnitab, et proportsionaalsuse põhimõttest johtuvalt tuleb direktiivi artikli 3 lõike 2 alusel erandi tegemisel olla paindlik. Arvestades mõistete „kriitilised saastekoormused", „ületamine" ja „ületamise põhjustamine" ebamäärasust, on komisjoni väga kitsas tõlgendus vastuolus igasuguse „kirjeldatud keskkonnanähtuste territoriaalse struktuuri keerukusest" tingitud paindlikkusega, millele komisjon viitab oma teatises hapestumise kohta.

75 Komisjon oleks pidanud taotluse rahuldama, kuna sellest keeldumisega kaasnevad kulutused ja keskkonnale tekkiv ebaoluline kasu ei olnud võrdsed. Kreeka Vabariigi kulutused olid 50 korda kõrgemad kui need, mida Itaalia Vabariik oleks pidanud

tegema keskkonna samasuguse kaitstuse saavutamiseks oma territooriumil. Komisjoni väide sunnib liikmesriiki tegema raskete kütteõlide väävlisisalduse vähendamiseks olulisi ja ebaproportsionaalseid kulutusi, samas kui saavutatud tulemus ei aita mitte kuidagi kaasa direktiiviga taotlevate keskkonnaeesmärkide saavutamisele, kuna kaitsetute ökosüsteemide arv ei muutu üheski võrgustiku ruudus, kus on täheldatud kriitilise saastekoormuse ületamist. Kokkuvõttes ei parane ühegi kõnealuse Itaalia piirkonna ökosüsteemi kaitstuse tase, kui raskete kütteõlide põletamisest või kõikidest muudest allikatest Kreekas tekkivad vääveldioksiidiheitmed muutuksid olematuks. Lisaks ei muutuks ükski selle piirkonna kaitstud ökosüsteem pelgalt erandi tegemise tõttu haavatavaks. Kuna vaidlustatud otsus ei ole ei sobiv ega vajalik, siis läheb ta vastuollu proportsionaalsuse põhimõttega.

76 Kreeka valitsus lisab, et kui komisjoni väga kitsas tõlgendus on direktiivi mõttega kooskõlas, siis tähendab see, et direktiiv ei võta arvesse tasuvuse kriteeriumi ja rikub proportsionaalsuse põhimõtet.

77 Tõsiasi, et nõukogu on erandi tegemise tingimusi karmistanud, jättes artiklist 3 välja komisjoni pakutud „ebaolulise" põhjustamise, kinnitab komisjoni väitel seda, et tal ei ole erandi tegemise taotluse läbivaatamisel mingit kaalutlusruumi.

78 Nõukogu oli omalt poolt proportsionaalsuse printsiipi juba arvesse võtnud. Vaidlusaluse sätte sobivuse põhjendus on esitatud direktiivi kaheksandas põhjenduses. Meetme vajalikkus põhineb direktiivi üheksandal, kümnendal ja viieteistkümnendal põhjendusel.

79 Pealegi võib Euroopa Kohtu praktika kohaselt taotletavate eesmärkide olulisus õigustada teatud ettevõtjatele tekkivaid kahjulikke majanduslikke tagajärgi, isegi kui need on olulised. Keskkonnapoliitika valdkonnas kehtestatud meetme õiguspärasust saab mõjutada ainult see, kui antud meede on pädeva institutsiooni taotletava eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt sobimatu, kuid käesolev juhtum selliste hulka ei kuulu.

Euroopa Kohtu hinnang

80 Direktiivi artikli 3 lõike 2 rikkumisest tuleneva väite analüüsimisel selgub, et komisjonil ei ole selle sätte alusel erandi tegemise üle otsustamisel mingit kaalutlusruumi, kui on kindlaks tehtud kriitiliste saastekoormuste ületamine ja seda sõltumata selle põhjustamise ulatusest või rollist mainitud ületamises. Nendel asjaoludel, millele viitab ka komisjon, muutub küsimus proportsionaalsuse põhimõtte järgimisest antud juhul direktiivi enda vaidlustamiseks.

81 Ka Kreeka valitsus toetub samale mõttele, kui ta teise võimalusena taotleb, et juhul, kui Euroopa Kohus tõlgendab direktiivi samamoodi nagu komisjon, siis rikub direktiiv ise proportsionaalsuse põhimõtet, millest tulenevalt tuleb ta EÜ artikli 241 alusel jätta kohaldamata.

82 Komisjon ja nõukogu omalt poolt peavad Kreeka valitsuse esitatud õigusvastasuse väidet vastuvõetamatuks, kuna hagis pole selle kinnituseks esitatud õiguslikke väiteid.

83 Selle väitega ei saa nõustuda.

84 Kreeka valitsus on tõepoolest oma hagiavalduses teise võimalusena väitnud, et ühenduse seadusandja on eiranud proportsionaalsuse põhimõtet, kuivõrd direktiivis erandi tegemiseks ette nähtud tingimused ei arvesta majandusliku otstarbekuse kriteeriumidega, millele komisjon viitab oma teatises hapestumise kohta.

85 Hagis on piisavalt selgelt ära toodud põhjused, miks proportsionaalsuse põhimõtet on rikutud. Õigusvastasuse väidet ei saa seega tunnistada sellel ajendil vastuvõetamatuks.

86 Isegi kui oletada, et liikmesriik võib ühenduse kohtule esitatud tühistamishagis enda kaitseks toetuda sellise direktiivi õigusvastasusele, mis on adresseeritud temale ja mille vastu ta ei ole EÜ artikli 230 viienda lõigu alusel esitanud tühistamishagi, ei ole see väide samas ometi põhjendatud.

87 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (vt eelkõige 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-110/03: Belgia *v.* komisjon, EKL 2005, lk I-2801, punkt 61) on proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise eeldus, et ühenduse õigusaktis on õigussubjektidele kehtestatud kohustus, mis ületab kõige selle õigusakti eesmärgi saavutamiseks sobiva ja vajaliku piirid.

88 Tulenevalt vajadusest tasakaalustada teatud eesmärke ja põhimõtteid, mis on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklis 130r (muudetuna EÜ artikkel 174) — mida peab ellu viima asutamislepingu EÜ artikli 130s lõige 1, mis on ka direktiivi õiguslik alus — samuti tulenevalt nende kriteeriumide rakendamise keerukusest, millega ühenduse seadusandja peab keskkonnapoliitika rakendamisel arvestama, peab kohtulik kontroll olema piiratud küsimusega, kas nõukogu on direktiivi vastuvõtmisel teinud ilmse kaalutlusvea (vt selle kohta eelkõige 14. juuli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-284/95: Safety Hi-Tech, EKL 1998, lk I-4301, punkt 37).

89 Kuivõrd Kreeka valitsuse etteheited toetuvad arvamusavaldustele, mis on esitatud teatises hapestumise kohta, siis tuleb märkida, et ei ole kahtlust selles, et nõukogu on teadlikult karmistanud erandi tegemise tingimusi selliste raskete kütteõlide kasutamiseks, mille väävlisisaldus on kõrgem kui 1% massist. Järelikult ei ole sellele teatisele tuginedes võimalik väita, et ühenduse seadusandja oleks rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet.

90 Direktiivi artikli 1 lõike 1 kohaselt on direktiivi eesmärk vähendada teatavate vedelkütuste põletamisel tekkivaid vääveldioksiidiheitmeid. Selle eesmärgi saavutamiseks sätestab direktiivi artikli 3 lõige 1, et alates 1. jaanuarist 2003 ei või liikmesriikide territooriumil kasutada raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus on kõrgem kui 1% massist.

91 Direktiivi kolmandast, neljandast ja kaheksandast põhjendusest selgub, et naftas esinevat väävlit on aastakümnete jooksul peetud vääveldioksiidiheitmete valdavaks allikaks, kusjuures need heitmed on happevihmade peamised tekitajad ning paljudes linna- ja tööstuspiirkondades esineva õhusaaste suurimad põhjustajad. Lisaks selgub direktiivi viiendast põhjendusest, et hapestumine on piiriülene nähtus.

92 Lubatud 1% piiri ületava väävlisisaldusega raskete kütteõlide kasutamise lubamine direktiivi artikli 3 lõikes 2 sätestatuga sarnastel rangetel tingimustel on seega direktiivi eesmärgi saavutamiseks sobiv meede.

93 Mis puudutab vajadust kohaldada rangelt tingimust, et heitmed ei põhjusta kriitiliste saastekoormuste ületamist liikmesriikides, siis selle kohta teatab direktiivi kümnes põhjendus, et „uuringud on näidanud, et kasu, mida saadakse väävliheitmete vähendamisel kütuste väävlisisalduse vähendamise teel, on tihti märkimisväärselt suurem kui käesolevast direktiivist tööstusele tulenevad hinnangulised kulud, ja vedelkütuste väävlisisalduse vähendamise tehnoloogia on olemas ning see on ennast hästi tõestanud". Komisjon märgib, et nõukogu lisas selle põhjenduse siis, kui ta muutis komisjoni ettepaneku rangemaks, et selgitada, kuidas on arvesse võetud proportsionaalsuse põhimõtet.

94 Direktiivi viieteistkümnes põhjendus täpsustab, et kohustusest järgida direktiiviga lubatavat raskete kütteõlide väävlisisalduse piirväärtust tuleb sätestada erandid liikmesriikidele ja piirkondadele, mille keskkonnatingimused seda võimaldavad.

95 Arvestades eelkõige väävliheitmete mõju inimeste tervisele ja keskkonnale, aga ka nende heitmete olulist osa piiriüleses hapestumises, võis nõukogu ilma ilmset kaalutlusviga tegemata pidada vajalikuks lubada erandkorras kasutada raskeid kütteõlisid, mille väävlisisaldus on kõrgem kui 1% massist, kui liikmesriigi väävliheitmed ei põhjusta mitte mingil moel kriitiliste saastekoormuste ületamist liikmesriikides; nõukogu võib seda teha ka siis, kui sellise meetmega võivad kaasneda märkimisväärsed majanduslikud kulutused ja kui panus olukorra halvenemisse liikmesriikides ei ole oluline.

96 Taotletavate eesmärkide olulisus õigustab negatiivseid majanduslikke tagajärgi, mis võivad teatud ettevõtjate puhul olla ulatuslikud (vt selle kohta eelkõige 13. novembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-331/88: Fedesa jt, EKL 1990, lk I-4023, punkt 17, ja 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-183/95: Affish, EKL 1997, lk I-4315, punkt 42), seda enam, et keskkonnakaitse on üks ühenduse põhieesmärke (vt eelkõige 13. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-176/03: komisjon *v.* nõukogu, EKL 2005, lk I-7879, punkt 41, ja 15. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-320/03: komisjon *v.* Austria, EKL 2005, lk I-9871, punkt 72).

97 Järelikult tuleb väide direktiivi õigusvastasuse kohta samuti põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

98 Eelnevat arvesse võttes tuleb hagi jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kohtukulud

99 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Kreeka Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Kreeka Vabariigilt. Nõukogu kannab sama artikli lõike 4 alusel ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Kreeka Vabariigilt.

3. Euroopa Liidu Nõukogu kannab ise oma kohtukulud.

Allkirjad